

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Štěpána Výborného a soudců Karly Cháberové a Martina Bobáka ve věci

žalobce: **Kverulant.org o.p.s.**, IČO: 28925165
sídlem Pražská 1148, Praha 10
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Hromkem, Ph.D.
sídlem Vinohradská 30, Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo obrany**
sídlem Tychonova 221/1, Praha 6

o žalobě proti rozhodnutí ministryně obrany ze dne 22. 3. 2023, č. j. MO 254993/2023-1321, sp. zn. SpMO8585/2023-8694,

takto:

- I. Rozhodnutí ministryně obrany ze dne 22. 3. 2023, č. j. MO 254993/2023-1321, sp. zn. SpMO8585/2023-8694, a rozhodnutí Ministerstva obrany ze dne 16. 2. 2023 č. j. MO 109910/2023-8694, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

- II. Žalovanému se nařizuje, aby žalobci poskytl informace na otázku č. 3 žádosti o informace žalobce ze dne 20. 1. 2023, a to do patnácti dnů ode dne doručení rozsudku povinnému subjektu.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč k rukám právního zástupce žalobce JUDr. Petra Hromka, Ph.D., advokáta, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým ministryně obrany zamítla rozklad žalobce proti rozhodnutí Ministerstva obrany, ředitele Kanceláře ministryně obrany (dále jen „povinný subjekt“) ze dne 16. 2. 2023, č. j. MO 109910/2023-8694 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byla částečně odmítnuta žádost žalobce o poskytnutí informací o ceně a množství žalovaným zakoupených kulometů MINIMI na základě rámcové dohody č. 211060000338 uzavřené se společností CB SERVIS CENTRUM s.r.o. (dále jen „dodavatel“).
2. Z obsahu správního spisu zjistil soud následující, pro věc podstatné skutečnosti.
3. Žalobce požadoval žádostí o informace podanou dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“), poskytnutí následujících informací:

„1. Kdo rozhodl o nákupu předmětných kulometů? Předložte kopii příslušného rozhodnutí včetně všech podkladů, které tento nákup doporučuje.

2. Jak byl vybrán dodavatel SB SERVIS CENTRUM s.r.o.? Předložte kopii příslušného rozhodnutí včetně všech podkladů, které tuto firmu doporučují. Předložte kopie předmětné smlouvy.

3. Jak byla stanovena cena dodávky? Předložte kopii příslušného rozhodnutí včetně všech podkladů, které tuto cenu určují.

4. Vysvětlete, proč nebyl nákup realizován přímo od belgického výrobce.

5. Vysvětlete, proč nebyl nákup realizován prostřednictvím nákupní agentury NATO SUPPORT AND PROCUREMENT AGENCY.

6. Uveďte, kolik předmětných kulometů již povinný obdržel a kolik již za ně zaplatil.

7. Je zjevné, že nákup byl několikrát předražen oproti běžným cenám. Vysvětlete, jak je to možné a uveďte, kdo byl za realizaci tohoto nákupu potrestán. Bylo iniciováno vyšetřování? Jaký byl výsledek.

8. Pod kupní smlouvou je podepsán tehdejší náměstek pro vyzbrojování Lubomír Koudelka. Ten byl následně povýšen ministryní Janou Černochovou (ODS) do pozice ředitele Sekce vyzbrojování a akvizice MO. Vysvětlete, jak je to možné a proč byl Lubomír Koudelka povýšen.

9. Poskytněte kopie všech smluv uzavřených mezi povinným a společností SB SERVIS CENTRUM s.r.o. od počátku roku 2013 a vyčíslete, kolik povinný této společnosti zaplatil v podrobnosti, jakou máte k dispozici.“

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

4. Přípisem ze dne 16. 2. 2023 povinný subjekt žalobci mj. sdělil, že rámcová dohoda s dodavatelem byla zveřejněna v registru smluv a je tedy veřejně dostupná včetně všech svých dodatků. V přílohách 3 až 7 povinný subjekt připojil zveřejněná znění. K pasážím, které jsou začerněny, upřesnil, že k tomuto kroku bylo přistoupeno z důvodu ochrany obchodního tajemství (viz dále). Uvedené uvedl také ve vztahu k otázce týkající se ceny dodávky. Povinný subjekt také žalobci sdělil, že na základě rámcové dohody č. 211060000338 zaplatil dodavateli již 474 644 088,57 Kč. Tato cena zahrnuje nejen dodávku samotných kulometů dvou ráží, ale také školení, náhradní díly a kompletní optické příslušenství.
5. Povinný subjekt dále prvostupňovým rozhodnutím žádost o informace částečně odmítl tak, že žalobci neposkytl cenové údaje obsažené v nabídce dodavatele, expertním posouzení a rámcové dohodě, neboť se jedná o obchodní tajemství dodavatele. Povinný subjekt konstatoval, že dodavatel kulometů označil cenu zboží za obchodní tajemství a současně sdělil, že k udělení souhlasu se zveřejněním jednotkových cen mu brání i smluvní závazek ve vztahu k výrobcí daného zboží. Povinný subjekt dospěl k závěru, že cena uvedená v nabídce, v expertním posouzení a v rámcové smlouvě je skutečností současně a) konkurenčně významnou, b) určitelnou, c) ocnitelnou, d) v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupnou a e) souvisí s obchodním závodem dodavatele.
6. K rozkladu žalobce ministryně obrany prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Ministryně uvedla, že se povinný subjekt správně zabýval všemi kumulativními znaky obchodního tajemství a tyto správně posoudil. K žalobcem odkazovanému § 9 odst. 2 informačního zákona ministryně konstatovala, že informace o rozsahu a příjemci veřejných prostředků byla žalobci poskytnuta, neboť povinný subjekt žalobci zaslal rámcovou dohodu č. 211060000338, v níž byla uvedena i celková cena doposud zaplacená dodavateli. Žalobci bylo také poskytnuto rozhodnutí o výběru dodavatele; příjemce veřejných prostředků je tedy žalobci taktéž znám. Ministryně s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2004, č. j. 7 A 118/2002 – 37 (dále jen „rozsudek sp. zn. 7 A 118/2002“), dodala, že v rozsahu nezbytném pro posouzení hospodárnosti využití veřejných prostředků byla žalobci poskytnuta cena doposud zaplacená dodavateli, rámcová dohoda, ze které vyplývá, kdo byl příjemcem těchto veřejných prostředků, a obsahuje také informaci o předmětu plnění včetně jednotlivých složek plnění. Žalobce kromě toho obdržel i rozhodnutí o oznámení o výběru dodavatele. Nelze tudíž souhlasit s tvrzením žalobce, že povinný subjekt „brání výkonu veřejného dohledu nad hospodařením s veřejnými statky“.

II. Obsah žaloby

7. Žalobce namítá, že jediné relevantní informace, které mu byly poskytnuty v rámci předložené rámcové dohody, představují a) výši celkového finančního objemu dodávek zboží na základě této rámcové dohody, b) informaci o tom, že v rámci původního celkového finančního objemu dodávek zboží (tedy v částce 1 126 911 778,96 Kč) bude dodáno až 949 kulometů, bez bližšího určení počtu, ve kterých z obou ráží bude kolik kulometů dodáno a aniž by bylo uvedeno, jakou část z tohoto celkového finančního objemu představují náklady na školení, náhradní díly a kompletní optické příslušenství. Z takto poskytnutých informací o rozsahu (ceně) a rámcového předmětu plnění nelze podle žalobce provést kontrolu hospodárnosti využití veřejných prostředků, protože není známo minimální odebrané množství zbraní žalovaným, ani rozsah a cena za školení, náhradní díly a kompletní optické příslušenství - vzhledem k celkovému finančnímu objemu dodávek za zboží.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

8. Žalobce míní, že obecným principem poskytování informací v režimu informačního zákona je zásadně úplná informační povinnost povinných subjektů. V daném případě znamenalo neposkytnutí požadovaných informací zamezení možnosti posouzení hospodárnosti využití veřejných prostředků. Žalobce opakuje, že nebyla poskytnuta (když byla anonymizována) žádná informace ani o minimálním odebraném množství a nebyly specifikovány ceny (veřejné prostředky vynaložené) za školení, náhradní díly a kompletní optické příslušenství.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že povinný subjekt se ve svém rozhodnutí zabýval objektivní existencí obchodního tajemství v souhrnu všech jeho definičních znaků tak, jak to vyžaduje zákon i judikatura, a dospěl k závěru, že v daném případě byly naplněny pojmové znaky obchodního tajemství. V případě, že by došlo ke zveřejnění požadovaných informací, dostal by se žalovaný do konfliktu s ustanovením § 2985 občanského zákoníku a dodavatel by se mohl domáhat náhrady škody.
10. K § 9 odst. 2 informačního zákona žalovaný uvádí, že povinný subjekt poskytl žalobci informace o rozsahu a příjemci veřejných prostředků, neboť zaslal žalobci rámcovou dohodu č. 211060000338, v níž byl uveden celkový finanční rámec veřejné zakázky a podrobná specifikace dodávaného zboží; dále žalovaný žalobci sdělil i celkovou cenu doposud zaplacenou dodavateli. Žalobci bylo také poskytnuto rozhodnutí o oznámení výběru dodavatele, tedy příjemci veřejných prostředků. Žalovaný má za to, že poskytl dostatečný rozsah informace tak, jak vyplývá z právních předpisů a judikatury.

IV. Argumentace při jednání

11. Žalobce při jednání uvedl, že namítá posouzení znaků obchodního tajemství a porušení § 9 odst. 2 informačního zákona. Upřesnil, že požaduje toliko odpověď na otázku č. 3 žádosti o informace.
12. Žalovaný při jednání odkázal na svou předchozí argumentaci, kterou zopakoval.

V. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

13. Soud dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
14. V nyní řešené věci žalobkyně žádala poskytnutí informací dle informačního zákona, tedy uplatňovala své ústavně garantované právo na informace.
15. Podle čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod jsou svoboda projevu a právo na informace zaručeny.
16. Podle čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod lze svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.
17. Podle čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti, přičemž podmínky a provedení stanoví zákon.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

18. Podle § 9 odst. 1 informačního zákona pokud je požadovaná informace obchodním tajemstvím, povinný subjekt ji neposkytne.
19. Podle § 9 odst. 2 informačního zákona při poskytování informace, která se týká používání veřejných prostředků, se nepovažuje poskytnutí informace o rozsahu a příjemci těchto prostředků za porušení obchodního tajemství.
20. Nejvyšší správní soud i Ústavní soud judikovaly, že „svoboda projevu, jakož i právo na informace, nejsou bezbřehé a jsou nutně omezeny chráněnými zájmy dle čl. 17 odst. 4 Listiny, ostatními ústavně zaručenými právy a svobodami (čl. 10 Listiny), jakož i dalšími pravidly pro možná omezení práva na informace dle čl. 17 odst. 5 Listiny“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2008 č. j. 5 As 53/2007-85, či nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2017 sp. zn. IV. ÚS 1378/16-4). Jednou z těchto zákonných výluk představuje také omezení poskytování informací, které jsou obchodním tajemstvím, dle § 9 odst. 1 informačního zákona.
21. Podle ustálené judikatury správních soudů k problematice poskytování informací obsahujících obchodní tajemství je pojem obchodního tajemství tvořen několika kumulativními znaky (konkurenční významnost, určitelnost, ocenitelnost, běžná nedostupnost v příslušných obchodních kruzích, souvislost s obchodním závodem, odpovídající zajišťování utajení daných skutečností tvořících obchodní tajemství). Pokud povinný subjekt zamýšlí § 9 odst. 1 informačního zákona aplikovat a odmítnout na jeho základě žádost o informace, je povinen se s existencí a povahou těchto znaků odpovídajícím způsobem vypořádat v odůvodnění rozhodnutí o odmítnutí (části) žádosti o informace (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 7 As 24/2007 - 106, ze dne 9. 12. 2004, č. j. 7 A 118/2002 - 37, publ. pod č. 654/2005 Sb. NSS, či v rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 7. 2013, č. j. 11 A 90/2012 - 39). Uvedeným povinností dle soudu žalovaný, potažmo povinný subjekt, dostál, neboť osvětlil důvody, pro které považuje za důvodné neposkytnout veškeré žalobcem požadované informace. V tomto smyslu jsou tedy rozhodnutí povinného subjektu a žalovaného přezkoumatelná. Žalobce ostatně nenamítá, že by v napadených rozhodnutích absentovaly důvody pro odepření informace, míní však, že závěry správních orgánů jsou v rozporu se zákonem a závěry judikatury.
22. K výjimce z výluky poskytování informací, které jsou obchodním tajemství, obsažené v § 9 odst. 2 informačního zákona, Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 7 A 118/2002 konstatoval, že smyslem úpravy § 9 odst. 2 zákona je umožnit veřejnou kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky. Jelikož samotná informace o ceně nevypovídá o tomto způsobu hospodaření, je nutné společně s ní vždy poskytnout alespoň rámcovou informaci o předmětu plnění, za něž se cena poskytuje. Přípustná míra „rámcovosti“ pak vychází právě z toho, zda je možné posoudit hospodárnost využití veřejných prostředků. Neboli je nutno v každém jednotlivém případě individuálně posuzovat, zda poskytnutá informace o rozsahu používání veřejných prostředků má skutečně vypovídací hodnotu, tedy zda vůbec umožňuje takové hodnocení. Každý má právo zjišťovat informace, aby si mohl vytvořit názor (mohl zhodnotit), zda v určité situaci byly či nebyly vynaloženy účelně veřejné prostředky (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2018, č. j. 10 As 368/2017 - 71).
23. V dané věci panuje mezi žalobcem a žalovaným shoda na tom, že žalobci byly určité informace poskytnuty. Žalobce však míní, že poskytnuté informace nemají vypovídací hodnotu, neboť mu neumožňují provést efektivní kontrolu hospodaření s majetkem státu. Soud se názorem žalobce ztotožňuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

24. Povinný subjekt (se souhlasem ministryně jako rozkladového orgánu) ohledně ceny dodávky žalobci poskytl toliko souhrnnou informaci o tom, jaká je celková cena zakázky, a že ministerstvo na základě rámcové dohody již zaplatilo dodavateli částku 474 644 088,57 Kč. A dodalo, že tato cena zahrnuje nejen dodávku samotných kulometů dvou ráží, ale také školení, náhradní díly a kompletní optické příslušenství. Tato informace, bez poskytnutí specifikace minimálně o počtu dodaných zbraní, za které již bylo zaplacené, dle soudu představuje nedostatečnou informaci ve smyslu § 9 odst. 2 informačního zákona.
25. Mezi žalobcem a žalovaným nepanuje spor o to, zda předmětem požadované informace jsou informace o poskytnutých veřejných prostředcích; tato skutečnost je mezi stranami nesporná. Za této situace bylo nutno žalobci poskytnout informaci, z níž by mohl posoudit, zda jsou dané prostředky vynakládány hospodárně. Soud přitom opakuje, že pro případ úplatných smluv správní soudy explicitně judikují, že žadateli nelze odepřít informaci o ceně, která bude hrazena z veřejných rozpočtů. Poskytnutí toliko obecné informace o dosud vynaložených prostředcích, bez upřesnění předmětu již uskutečněné dodávky, se však soudu jeví jako nedostatečné. Obzvláště pokud je informace o ceně dodávky rozmělněna tím, že součástí uvedené ceny je také školení, náhradní díly a kompletní optické příslušenství, a to bez upřesnění, v jaké míře se tato cena promítla do konečné ceny dodávky. Soud míní, že v tomto případě byla žalobci povinným subjektem poskytnuta toliko souhrnná informace o rozsahu a příjemci veřejných prostředků, avšak taková informace byla neúplná, neboť z ní nebylo možno zhodnotit, zda bylo s veřejnými prostředky naloženo hospodárně (viz shodně již citovaný rozsudek sp. zn. 10 As 368/2017). Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 7 A 118/2002, pokud samotná informace o ceně nevypovídá o způsobu hospodaření, je nutné společně s ní vždy poskytnout alespoň rámcovou informaci o předmětu plnění, za něž se cena poskytuje. V daném případě by takovouto informací byla alespoň rámcová informace o množství již dodaných zbraní. Bez tohoto upřesnění měla poskytnutá informace z hlediska možné kontroly vynakládání veřejných prostředků nulovou vypovídající hodnotu, neboť žalobce nemohl zjistit a ověřit, zda cena dodávky odpovídá standardům. Povinný subjekt proto postupoval v rozporu s informačním zákonem, neboť v rozporu s § 9 odst. 2 informačního zákona neposkytl požadované informace, a ministryně toto jeho pochybení nenapravila.
26. Konečně soud podotýká, že v řízení neposuzoval, zda povinný subjekt a žalovaný správně posoudili naplnění parametrů obchodního tajemství. Uvedenou žalobní námitku žalobce vznesl až při jednání soudu. Odkazované pasáže žaloby (bod 14 a 15) obsahují toliko citaci zákonného ustanovení a obecné proklamace, které však nemají žádný vztah k řešenému případu. Uvedené části žaloby proto nelze považovat ani za zárodek žalobního bodu. Jestliže tedy tuto námitku žalobce vznesl až při jednání soudu, uplatnil ji po lhůtě pro podání žaloby a pro uplatnění žalobních bodů stanovené v § 71 odst. 2 soudního řádu správního a soud se jí nezabýval.

VI. Závěr

27. Žalobce se svými námitkami tedy uspěl; městský soud proto zrušil napadená rozhodnutí pro nezákonnost dle § 78 odst. 1 s. ř. s. a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
28. Soud zvážil, zda v případě informací požadovaných žalobcem pod bodem č. 3 žádosti o informace ze dne 20. 1. 2023 je prima facie dán některý z dalších důvodů pro odmítnutí žádosti, shledal však, že tomu tak není. Soud nezpochybňuje, že daná informace může být

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

obchodním tajemstvím, je však na místě aplikovat výluky z neposkytování informací dle § 9 odst. 2 informačního zákona. Ohledně ostatních částí žádosti o informace soud nerozhodoval, neboť žalobce při jednání uvedl, že požaduje toliko odpověď na otázku č. 3 žádosti o informace, čemuž také odpovídá znění napadeného rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti. Proto soud výrokem II. přikázal povinnému subjektu předmětné informace poskytnout (viz § 16 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím), a to ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozsudku povinnému subjektu.

29. Soud rozhodl o nákladech řízení dle § 60 odst. 1 soudního řádu správního, tedy přiznal je úspěšnému žalobci. Náhrada nákladů sestává ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč. Dále z odměny za 3 úkony právní služby [§ 11 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (advokátní tarif) – tj. převzetí zastoupení, podání žaloby, účast na jednání] ve výši 3 100 Kč za úkon [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], tj. celkem 9 300 Kč, a náhrady hotových výdajů za tři úkony v částce 300 Kč za úkon, tj. celkem 900 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Soud dále ověřil, že právní zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, náleží mu tedy částka odpovídající sazbě daně ve výši 21 %, vypočtená z odměny za zastupování a náhrad, ve výši 2 142 Kč. Celkem tedy žalobci náleží 15 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 soudního řádu správního a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha, 14. srpna 2023

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

JUDr. PhDr. Štěpán Výborný, Ph.D., v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X.